

МОНГОЛ УЛС, СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН
ЕРӨӨ СУМЫН ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН
ТОГТООЛ

2020 оны 12 сарын 20 өдөр

Дугаар 11

Тавин

Засаг даргын 2020-2024 онд хэрэгжүүлэх үйл
ажиллагааны мөрийн хөтөлбөр батлах тухай

Сумын Засаг дарга Б.Сэргэлэнгээс өргөн барьсан 2020-2024 онд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны мөрийн хөтөлбөрийн төслийг хэлэлцээд Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж түүний удирдлагын тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.1.1-ийн “Д” дэх заалтыг үндэслэн ТОГТООХ нь:

1. Сумын Засаг даргын 2020-2024 онд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны мөрийн хөтөлбөрийг хавсралтаар баталсугай.

2. 2020-2024 онд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны мөрийн хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг жил бүрээр хийж, сумын иргэдэд сурталчлахыг Засаг дарга /Б.Сэргэлэнд/-д даалгасугай.

3. Шаардлагатай гэж үзвэл нэг удаа нэмэлт өөрчлөлт оруулж болно.

ДАРГА Э.АРИУНБАТ

Ерөө сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын
2020 оны 12 дугаар сарын 20-ны өдрийн
11-тоот тогтоолын хавсралт

ИРГЭНЭЭ ДЭМЖЬЕ, ХАМТДАА ХӨГЖЬЕ.

НИЙГМИЙН БОДЛОГО : ЭРҮҮЛ ХҮН-ХӨГЖЛИЙН ҮНДЭС

/ 2.Боловсролын салбарын хүрээнд

1.1.Сургуулийн өмнөх боловсролын хамран сургалтыг нэмэгдүүлж, 5 настай хүүхэд бүрийг сургуульд бэлтгэж, сургуулийн өмнөх боловсролын хүртээмж , чанарыг нэмэгдүүлнэ.

1.2.Сумын хүүхэд багачуудыг эрүүл аюулгүй орчинд сурч боловсрох нөхцөлийг бүрдүүлэх зорилгоор Ерөө суманд “**200 хүүхдийн цэцэрлэгийн барилгыг шинээр барьж ашиглалтад оруулж**”, шаардлагатай ор, ширээ сандал, тоглоом зэрэг хэрэглэгдэхүүнээр хангаж, урсгал зардал, багшлах орон тооны асуудлыг холбогдох газруудад тавьж шийдвэрлүүлж ажиллана.

1.3.Сумын төвийн 1-р цэцэрлэгийн шинэ барилгын ундны болон хэрэглээний усыг хангах эрүүл ахуйн шаардлага хангасан “**Гүний худаг**” –ийг гаргаж ашиглалтад оруулна.

1.4.Сум, тосгоны сургууль цэцэрлэгийн “**Багш хөгжлийн төв**”-үүдийг шаардлагатай техник хэрэглэгдэхүүнээр хангаж багш нарыг ажлын байран дээрээ хөгжих боломжийг бүрдүүлэн “**Чадварлаг багш**” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж ажиллана.

1.5.Тосгоны сургуулийн өмнөх боловсролын хамран сургалтыг нэмэгдүүлэх зорилгоор хуучин цэцэрлэгийн барилгад их засварын ажлыг хийж , “**Шинээр хоёр бүлэг**”-ийг нэмж байгуулна.

1.6.Ерөө сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 960 хүүхдийн суудал бүхий олон улсын стандартад нийцсэн “**Шинэ сургуулийн барилга**”-ыг хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалтаар барьж ашиглалтад оруулна.

1.7.Бугант тосгоны сургуулийн барилгад их засварын ажлыг хийж, шинэ сургууль барьж , “**Сургалтын орчныг сайжруулна**”.

1.8.Хүн амын хэтийн төлөв, шилжилт хөдөлгөөн, хүүхдийн ердийн өсөлтийг харгалзан бодит хэрэгцээнд тулгуурлан “**150 хүүхдийн дотуур байр**”-тай болох асуудлыг шийдвэрлэж , суралцагчдыг эрүүл аюулгүй орчинд сурч боловсрох нөхцөлийг бүрдүүлж өрөө тасалгааг тохижуулна.

1.9.Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэд бүрийг боловсролын үйлчилгээнд хамруулж ,хөгжлийг дэмжих зорилгоор “**Тусгай танхим**”-ыг шинээр байгуулж сурч хөгжих боломжийг бүрдүүлнэ.

1.10.Чадварлаг, мэргэжлийн боловсон хүчнийг түшиглэн **“Төрөлжсөн болон гүнзгийрүүлсэн сургалттай анги бүлэг”** болох эх суурийг тавин, сургалтын орчинг бүрдүүлнэ.

1.11.Сум, тосгонд мэдээлэл харилцааны технологийг нэвтрүүлж, **“Цахим сургалтын орчныг бүрдүүлэх”** зорилгоор шаардлагатай техник хэрэгслүүдийг шинэчилж, цахим сургалтад эцэг эхийн оролцоог хангаж багш нартай хамтран ажиллах боломжийг бүрдүүлнэ.

1.12.Төгсөх ангийн сурагчдын дунд **“Мэргэжил сонголт”** арга хэмжээг уламжлал болгон зохион байгуулж, мэргэжлээ сонгоход нь арга зүйн зөвлөгөө, зөвлөмжийг өгч, ажлын байртай танилцах хөтөлбөр боловсруулан хэрэгжүүлнэ.

1.13.Насан туршийн боловсролын **“Сургалтын орчин”**-г сайжруулна.

1.14.Боловсролын стандартад суурилсан сайжруулсан хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх, сургалтын чанарт ахиц гаргах бүх талын хамтын ажиллагааг өргөжүүлж, багш мэргэжлээрээ тасралтгүй хөгжих боломжийг бүрдүүлэн мэргэжил, ур чадварыг нь дээшлүүлэх **“Гадаад болон дотоодод туршлага судлуулах”** ажлыг дэмжиж хамтран ажиллана.

1.15.**“Багш, сурагч солилцоо”** хөтөлбөр боловсруулан хамтран ажиллах нөхцөлийг бүрдүүлнэ.

1.16.Сумын төвөөс алслагдсан өрхүүдийн хүүхдүүдийг зөөвөрлөх **“Сургуулийн автобус”**-ыг ажиллуулж, хүүхдүүд сургуульдаа аюулгүй ирж, буцах нөхцөлийг бүрдүүлнэ.

1.17.Сонгон, секц , дугуйланг хөгжүүлэх, клубүүдээр хүүхдийн авьяас чадварыг нээн хөгжүүлж амжилт гаргасан **“Багш, ажилтан, суралцагчдыг дэмжин”** урамшуулан сан байгуулах.

1.18.Багшлах боловсон хүчнийг орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажиллах орчин нөхцөлийг бүрдүүлэн орон байраар хангах, **“Эдийн засгийн урамшуулал”** олгох зэрэг хөшүүргийг бий болгон хэрэгжүүлж ажиллана.

1.19.Хүүхэд багачуудын хөгжих боломжийг бүрдүүлэх зорилгоор сум, тосгоны сургуулийн гадаад орчинд **“Спорт тоглоомын талбай”, “Дугуйн талбай”**-г шинээр байгуулж **“Дугуйтай Ерөө”** хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.

1.20.Сум , тосгоны **“Сургууль цэцэрлэгийн орчны нөхцөлийг сайжруулах”**, замыг засварлах, хурд сааруулагч тавих, тэмдэг тэмдэглэгээ, гэрлэн дохио гэрэлтүүлгийг нэмэгдүүлж, хяналтын камер суурилуулах ажлыг хийж гүйцэтгэнэ.

1.21.Хүүхэд бүрийг бүтээлч сэтгэлгээтэй, нутгийнхаа түүх, байгалийн онцлог, соёл уламжлалаар бахархах эх оронч хүмүүжлийг олгох ажлыг зохион байгуулна.

1.22.Сум, орон нутгийн хэмжээнд гэрээр хүмүүжиж буй бага насны хүүхэд багачуудыг **“Хүүхэд харах үйлчилгээ”**-нд хамруулж сургуулийн өмнөх боловсролд хамрагдах нөхцөл боломжийг бүрдүүлэн дэмжиж ажиллана.

1.23.Боломжит төсөл, хөтөлбөрүүдийн дэмжлэгтэйгээр сумандаа тодорхой мэргэжлийн **“Мэргэжил сургалт үйлдвэрлэлийн төв”**-ийг шинээр байгуулж мэргэжилтэй залуу, боловсон хүчнийг орон нутагтаа бэлтгэнэ.

1.24.Жилдээ орон нутагт нэн шаардлагатай мэргэжлээр суралцаж буй 10-аас дээш **“Оюутны сургалтын төлбөрт зохих дэмжлэгийг үзүүлж”**, их дээд сургууль төгсөөд орон нутагтаа ажиллах гэрээг байгуулан хамтарч ажиллана.

1.25.Багш суралцагчийн хөгжлийг дэмжиж **“Элсэлтийн Ерөнхий шалгалтанд 800 оноо авсан сурагч, бэлтгэсэн багш”**, улсын дунджаас дээгүүр үнэлэгдсэн мэргэжлийн хичээлийн багшийг урамшуулж тэтгэлэг олгоно.

1.26.Суманд үйл ажиллагаа явуулж буй төрийн болон хувийн хэвшлийн бүх байгууллагын ажилтан, албан хаагчдын хүүхдийн хараа хяналтыг сайжруулах зорилгоор хүүхэд хамгааллын жишиг бодлого болон холбогдох хууль тогтоомж, дүрэм журам, стандартыг хангасан **“Өдөр өнжүүлэх төв”** –ийг сургуулийг түшиглэн нээж, шаардлагатай хэрэглэгдэхүүнээр тохижуулна.

1.27.Сургуулийн суралцагчдад хөдөлмөрийн дадлага туршлага олгох байгалийн ухааны хичээлийн туршилт хийх зориулалтын 2 га **“Туршлагын талбай, ногооны газартай болгоно”**.

1.28.Хичээлийн 1-р байрны барилгыг цаашид ашиглах зорилгоор дээврийг шинэчилж, шувуун оройтой болгон өөрчилж, урсгал засварыг хийж гүйцэтгэнэ.

1.29.Оюуны спортыг хөгжүүлэх төв байгуулах.

2.Эрүүл мэндийн хүрээнд

2.1.Сумын эрүүл мэндийн төв нь 2019 оны 11 дүгээр сарын 29-ний өдрийн сайдын А/540 тоот тушаалаар **“А”** зэрэглэлд /Хуучнаар сум дундын эмнэлэг/ шилжсэнтэй холбогдуулж тойргийн сумдын хүн амд **“Үндсэн 4 төрлийн нарийн мэргэжлийн тусламж үйлчилгээг үзүүлнэ”**.

2.2.Эрүүл мэндийн салбарын **“Хүний нөөцийн ур чадвар, нийгмийн хамгааллыг сайжруулж”**, ажиллах орчин нөхцөлийг бүрдүүлэн иргэдэд хүрч үйлчлэх боломжийг хангана.

2.3.**“Эрүүл хүүхэд Ерөөгийн ирээдүй”** уриан дор хүүхэд багачуудыг жил бүр урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамруулан, эрүүл өсч бойжих нөхцөлийг бүрдүүлнэ.

2.4.Ерөө, Бугант тосгоны Эрүүл мэндийн төвүүдийн **“Барилгын өргөтгөлийн ажил”**-ыг холбогдох байгууллагад уламжлан шийдвэрлүүлнэ.

2.5.Иргэн бүрийг жилд 1 удаа урьдчилан сэргийлэх, **“Эрт илрүүлэх”** нарийн мэргэжлийн эмчийн үзлэг, оношилгоонд иргэдийг 100% хамруулна.

2.6.**“Амны хөндийн эрүүл мэнд хөтөлбөр”**-ийн хүрээнд **“Шүдний эмчтэй болох”** асуудлыг холбогдох шатанд уламжлан шийдвэрлүүлнэ.

2.7. Эрүүл мэндийн төвүүдийг шаардлагатай тоног төхөөрөмжөөр хангаж /УВЧ аппарат, мэс заслын багаж хэрэгсэл, эхо аппарат, унтуулахын аппарат, биохимийн анализатор, зулайн аппарат, нярайн шарлагын аппарат/, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулна.

2.8. Хөдөөгийн өрх, малчдад жилд 2-оос доошгүй удаа эрүүл мэндийн үйлчилгээг хүргэж ажиллана.

2.9. Эрүүл идэвхтэй амьдралын хэв маягийг төлөвшүүлэх иргэд рүү чиглэсэн эрүүл мэндийн сургалт сурталчилгааны ажлыг эрчимжүүлж, “Халдварт болон халдварт бус өвчлөлийг бууруулна”.

2.10. Төвлөлт вакцинжуулалтыг хугацаанд нь гүйцэтгэж, “Эх нялхсын эндэгдэлгүй ажиллана”.

2.11. “Ахмадын сувилал”-ын үйл ажиллагааг сэргээн тогтмолжуулж бие эрүүл, сэтгэл амар, ая тухтай орчинг бүрдүүлнэ.

2.12. Сумын иргэдэд эрүүл зөв хооллолт, стрессээ удирдах, хөдөлгөөний хомсдлоос сэргийлэх, бие бялдраа хөгжүүлэх дасгал хөдөлгөөн, иог, бүжиг хийх зэрэг үйлчилгээг авах бололцоо бүхий “Эрүүл зөв амьдрал” төвийг ажиллуулах бололцоог улсын төсөв, хувийн хэвшлийн оролцоотойгоор дэмжин хөгжүүлнэ.

2.13. Эрүүл мэндийн төвийн эмч ажилчдийг урамшуулан дэмжиж ажиллах.

3. Спорт, соёл урлагийн бодлогын хүрээнд

3.1. Сумандаа 500 хүний суудалтай “Шинэ Соёлын төв”-тэй болох асуудлыг холбогдох газруудад тавьж шийдвэрлүүлнэ.

3.2. “Бид Сэлэнгийн үр сад”, “Эв модны наадам”, “Алтаргана” зэрэг томоохон урлаг, соёлын арга хэмжээнүүдэд оролцож, хүүхэд залуучууд, уран бүтээлчдийг дэмжиж ажиллана.

3.3. Сум, тосгоны соёлын төвүүдийг шаардлагатай техник тоног төхөөрөмж /Лед дэлгэц/, хэрэглэгдэхүүнээр хангаж, тохижуулна.

3.4. Сумын номын сангийн уншлагын танхимыг интернетэд холбож компьютер, тоног төхөөрөмжөөр ханган номын фондыг нэмэгдүүлэн “Цахим номын сан”-гийн үйлчилгээг нэвтрүүлнэ.

3.5. Соёлын төвийн “Үндэсний хөгжим”-ийг шинэчилнэ. /Ёочин, шанз, ятга, морин хуур, хуучир, лимбэ гэх мэт/

3.6. Өсвөр үе, залуучууд, иргэд чөлөөт цагаа зөв боловсон өнгөрүүлэх, бие бялдраа хөгжүүлэх, спортоор хичээллэх орчин нөхцөлийг бүрдүүлэх зорилгоор шинээр “Фитнесс төв”-ийг байгуулна.

3.7. “Ахмадын өргөө”-ний халаалтын асуудлыг шийдвэрлэж үйл ажиллагааг тогтмолжуулна.

3.8.Сумын орон нутаг судлах “Музейн үзмэр”-ийг баяжуулж нутаг орныхоо онцлог, түүх соёлын онцлогийг сурталчилна.

3.9.Бугант тосгонд иргэд, хүүхэд залуучууд чөлөөт цагаа зөв боловсон өнгөрөөх, хөгжих орчинг бүрдүүлэх зорилгоор шинэ “Спорт цогцолбор”-ыг байгуулна.

3.10.Сумандаа “Өвлийн спорт”-ыг бодлогоор дэмжихийн зэрэгцээ үндэсний уламжлалт спортыг хөгжүүлэх бодлогыг хэрэгжүүлнэ.

3.11.Угийн бичиг хөтлөх болон соёл урлагийн салбарын үндэсний хөтөлбөрүүдийн хэрэгжилтийг ханган иргэд, олон нийтэд сурталчилж ажиллана.

3.12.Хүн амын амьдралын зөв дадал хэвшлийг дэмжих, архи, тамхи, мансууруулах бодис, цахим тоглоом болон бүх төрлийн донтолтоос урьдчилан сэргийлэх зорилгоор соён гэгээрүүлэх ажлыг тогтмолжуулж, “Цахим соёл”-ыг түгээн дэлгэрүүлнэ.

3.13.Спорт, урлагаар аймаг, улсын чанартай уралдаан тэмцээнд оролцоход нь дэмжлэг үзүүлж, удаа дараа амжилт гаргасан иргэд, хүүхэд багачуудыг “Урамшуулах бодлого”-ыг хэрэгжүүлнэ.

3.14.Сумын Соёл урлагийн байгууллага үүсч байгуулагдсаны “Түүхт 60 жилийн ой”-г сумандаа тэмдэглэн өнгөрүүлэхэд дэмжлэг туслалцааг үзүүлж, хамтарч ажиллана.

3.15.“Шинэ давалгаа Ерөөгийн хөгжилд” спортын наадмыг жил бүр уламжлал зохион байгуулна.

3.16.Спортын төрлөөр үйл ажиллагаа явуулж буй салбар зөвлөл, клуб, төрийн бус байгууллагын ажиллагааг дэмжин хамтран ажиллах.

3.17.Малчин өрхүүдэд соёл урлаг, спортын арга хэмжээг тогтмол зохион байгуулна.

3.18.Сумандаа бүс, аймаг, улсын чанартай тэмцээнд уралдаан зохион байгуулах.

4.Нийгмийн халамжийн бодлого- Нэг өрх-нэг ажлын байр:

4.1.Жил бүр ажилгүй иргэдийн судалгааг үндэслэн орон нутгийн бүтээн байгуулалтын ажлын эрэлт хэрэгцээнд тулгуурлан мэргэжилтэй боловсон хүчинг бэлтгэх ажлыг зохион байгуулж, хэрэгжүүлнэ.

4.2.Сумын хэмжээнд байгаа мэргэжилтэй боловсон хүчинг ажлын байранд зуучилж, ажилтай, орлоготой болгох зорилгоор “Нэг өрх – нэг ажлын байр” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж ажилгүйдлийг багасгаж, өрхийн үйлдвэрлэгчдийг дэмжиж ажиллана.

4.3.Бүтээн байгуулалтын ажил, төсөл хөтөлбөр хэрэгжүүлэх, хувийн хэвшлийн хөдөлмөр эрхлэлтийг бодлогоор дэмжиж, шинэ ажлын байрыг бий болгохын зэрэгцээ залуу гэр бүл, ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн, малчдын эрэлт хэрэгцээнд нийцсэн хөдөлмөр эрхлэлтийн бодлогыг боловсруулан хэрэгжүүлж ажиллана.

4.4. Амьжиргааны баталгаажих түвшингээс доогуур орлоготой зорилтот бүлгийн өрхүүдийг **“Малжуулах, туслах аж ахуй эрхлэх”** нөхцөл боломжоор хангаж амьжиргааны эх үүсвэртэй болгоно.

4.5. Ахмад настан , хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн эрх, оролцоог хангаж **“Нөхөн сэргээх эмчилгээ, сувилгаанд хамруулж”**, хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжинэ.

4.6. Сумын хэмжээний төр, төсвийн байгууллагууд, үйлчилгээний газруудад ахмад настан, жирэмсэн, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийг дараалал харгалзахгүйгээр үйлчлэх **“Үйлчилгээний соёл”**-ыг хэвшүүлнэ.

4.7. Шинэ залуу гэр бүл болон сумын хэмжээнд байгаа зорилтот бүлгийн иргэд, төр төсвийн байгууллагын ажилтнуудыг орон сууцжуулах зорилгоор 20-оос доошгүй өрхийг зохих журмын дагуу **“Орон сууцжуулах”** бодлогыг хэрэгжүүлэн ажиллана.

4.8. **“Хамтарсан баг”**-ийн үйл ажиллагаанд дэмжлэг туслалцааг үзүүлж, сум, тосгонд **“Түр хамгаалах байр”** –ыг байгуулна.

4.9. Хүүхэд , гэр бүлд чиглэсэн нөлөөллийн ажлыг зохион байгуулж, эцэг эхийн үүрэг, хариуцлагыг нэмэгдүүлж гэр бүлийн хүчирхийллээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг бүх шатанд зохион байгуулна.

4.10. **“Тэргүүний өрхийн аж ахуй”**, **“Бүтээлч айл өрх”**, **“Соёлч өрх”** -ийг жил бүр шалгаруулан туршлагыг түгээн дэлгэрүүлж, бусад аймаг, сум, нийслэл, дүүргийн туршлага судлуулах ажлыг зохион байгуулна.

4.11. Өрхийн амьжиргааны түвшинг тогтоох судалгаанд үндэслэн нийгмийн **“Халамжийн үйлчилгээг зорилтот бүлэгт чиглүүлэн өрхийн амьжиргааг дэмжиж”** ажиллана.

4.12. Нийгмийн даатгалын хамрах хүрээг өргөжүүлж , сайн дурын даатгалд хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч иргэд, малчдыг 60% хамруулна.

4.13. Эрүүл мэндийн даатгалд хамрагдагсдын хувийг нэмэгдүүлж, хөдөлмөр эрхэлдэггүй иргэн, хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч иргэн, малчдыг хамруулна.

4.14. Гадаад харилцааг хөгжүүлэх.

4.15. Иргэдийн оролцоо Ерөөгийн хөгжилд иргэдээ соён гэгээрүүлэн хөтөлбөр гаргах. Жилдээ нэг удаа зохион байгуулж хэрэгжүүлнэ.

4.16. Эмэгтэйчүүдийн холбооны байртай болох.

ЭДИЙН ЗАСГИЙН БОДЛОГО : ХӨГЖИЛД ТЭМҮҮЛСЭН ЕРӨӨЧҮҮД:

1.1. Бугант тосгоныг сумын төвтэй **“Хатуу хучилттай замаар холбох”** ажлыг холбогдох шатанд уламжилж шийдвэрлүүлнэ.

1.2.Сумын төвийг “4 зам-Хүдэр” чиглэлийн хатуу хучилттай замтай холбох ажлыг гүйцэтгүүлнэ.

1.3.Ерөө сумын 1-р багийн Энхталын зарим малчин өрх, 2-р багийн Хужирынхаяа хэсгийн айл өрхүүдийг “Цахилгаан, эрчим хүчээр хангах” ажлыг гүйцэтгэнэ.

1.4.Ойн мэргэжлийн байгууллагуудыг түшиглэн “Мод боловсруулах эцсийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх үйлдвэр”-ийг дэмжиж ажлын байрыг нэмэгдүүлэх зорилгоор төсөл хөтөлбөрт хамруулна.

1.5.Гэр бүлийн хэрэгцээний зориулалтаар өмчлүүлсэн “Шинэ суурьшлын бүсэд буусан айл өрхүүдийг цахилгаан эрчим хүчээр хангах” ажлыг холбогдох шатанд уламжилж хэрэгжүүлнэ.

1.6.Сум, тосгоны төвийн нийтийн эзэмшлийн гудамж талбай дахь замуудыг үе шаттайгаар “Хатуу хучилттай зам” болгоно.

1.7.Шинэ суурьшлын бүсэд “Хаус” хороолол барьж байгуулах ажлыг аж ахуйн нэгж, иргэдийн оролцоотойгоор эхлүүлнэ.

1.8.Сум, тосгоны гудамж талбайн гэрэлтүүлгийг засварлан, тодорхой хэсгүүдэд нэмж “Шинэ гэрэлтүүлэг” тавина.

1.9.Ерөө суманд “Худалдааны төв”-ийг барьж ашиглалтад оруулан ажлын байрыг нэмэгдүүлнэ.

1.10.Инженерийн байгууламж, шугам сүлжээг байгуулж аж ахуйн нэгж, байгууллагууд болон айл өрхүүдийг холбох ажлыг эхлүүлнэ.

1.11.Сумын төвийн урд жижиг гүүрнээс “Гэрэлтхайлааст /тасаг/ хүртэлх зам”-ыг сайжруулан засварлана.

1.12.Бугант тосгоны “5 давхар байр”-нуудын дээврийг шинэчлэх, засварлах, хуучин захирагчийн албаны байрны их засварын ажлыг тус тус шийдвэрлэн ажиллана.

1.13.Сум, тосгоны хэмжээнд гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор нэгдсэн “Камержуулалт”-ын ажлыг үе шаттайгаар гүйцэтгэнэ.

1.14.Сум, тосгоны тоглоомын талбайг стандартын шаардлага хангасан хүүхдийн тоглоомоор баяжуулан, хуучин талбайнуудыг засаж шинэчлэн, шинээр байгуулах ажлыг хийж гүйцэтгэнэ.

1.15.Бугант тосгоны хуучин үерийн далангуудыг сэргээн засварлах, шинэчлэх сумын төвд Ерөө голын эрэг дагуух үерийн даланг байгуулах ажлуудыг шат дараатайгаар хийж гүйцэтгэнэ.

1.16.Сум, тосгоны иргэдийг стандартын шаардлага хангасан гүний усаар хангах зорилгоор шинээр жилдээ 1-2 “Гүний худаг”-ийг гаргаж, ашиглалтад оруулна.

1.17.Бугант тосгоны Төв уурын зуухыг шинэчлэх, дулааны шугам хоолойг засварлах, өргөтгөл хийх ажлыг хийж гүйцэтгэнэ.

1.18.Бугант тосгоны орох, гарах хэсэгт байнгын постын байрыг шинээр барьж , явуулын пост, шаардлагатай тоног төхөөрөмжөөр хангана.

1.19.Сумын эрүүл мэндийн төвийн барилгын өргөтгөлийн ажлын зураг төсвийг гаргуулан , өргөтгөлийн барилгын ажлыг үе шаттайгаар хийж гүйцэтгэнэ.

1.20.“Гудамж”төслийг хэрэгжүүлж, авто замын уулзваруудыг шинэчилж, сумын өнгө үзэмжийг сайжруулна.

1.21.“Дугуйн болон явган хүний замыг байгуулж” , авто замын зогсоолуудыг шинэчлэн сайжруулна.

1.22.Сумын төвийн ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлж, “Орчин үеийн шийдэл бүхий цэцэрлэгт хүрээлэнг” аж ахуйн нэгж , иргэдийн оролцоотойгоор шинэчилж байгуулна.

1.23.“Наадмын талбайд засвар” оруулна.

1.24.“Сэргээгдэх эрчим хүчний байгууламжийн шинээр байгуулах” үйл ажиллагааг дэмжиж , иргэн, аж ахуйн нэгжтэй хамтарч ажиллана.

1.25.Бохир хуримтлуулах байгууламжийг шинээр барьж , “Бохирын машинтай болно”.

1.26. Хаягжуулалтын тухай хууль, Засгийн газрын 2019 оны гудамж, зам, талбай, үл хөдлөх эд хөрөнгийг хаягжуулах журмын дагуу Ерөө сумын 3039 нэгж талбарын “Шинэчилсэн хаягийг байршуулах” ажлыг зохион байгуулна.

2.ТОГТВОРТОЙ ЭДИЙН ЗАСАГ- ХӨГЖЛИЙН ТҮЛХҮҮР

2.1.Төрийн байгууллагын туслах аж ахуйн ажлын ачааллыг багасгах зорилгоор байгууллагуудын өмчид байгаа хөрөнгүүдийг “Төрийн өмчит орон нутгийн байгууллагуудад ашиглуулах” замаар хөрөнгийн үр ашиг, өгөөжийг нэмэгдүүлнэ.

2.2.И-баримт, И-монголиа, QR коджуулалтын тусламжтайгаар татварт хамруулалт, татварын өрийн барагдуулалт, татварын үйлчилгээг цахимаар үзүүлэх, татварт хамрагдуулалтыг нэмэгдүүлэх, төлбөрийг цахимаар төлөх боломжуудийн талаар “Иргэдэд мэдээ, мэдээллийг өгч” байнга хамтарч ажиллана.

2.3.Татвар төлөгчийн ирүүлсэн тайланг татварын бүртгэл мэдээллийн нэгдсэн сан дахь мэдээлэлтэй тулган боловсруулалт хийж, зөрчилтэй тайланг засварлуулах, тайлангийн ирц хангуулан хөндлөнгийн мэдээллийн ашиглалтыг сайжруулах замаар “Татварын суурь”-ийг нэмэгдүүлнэ.

2.4.Орон нутгийн хөгжлийн сангийн зарцуулалтад тавих “Хяналтыг сайжруулж, иргэдэд ил тод нээлттэй болгоно”.

2.5.Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа ажил , үйлчилгээ худалдан авах үйл ажиллагааны сонгон шалгаруулалтыг ил тод болгож иргэд , олон

нийтийн оролцоо , хяналтыг нэмэгдүүлнэ. Б угант тосгонд Худалдан авах үнэлгээний хороо байгуулах.

2.6.Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийг сайжруулж, хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлнэ.

3.ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН БОДЛОГО :

ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ, ЖИЖИГ ДУНД ҮЙЛДВЭРЛЭЛ : БИД ҮЙЛДВЭРЛЭГЧИД:

3.1.Атрын 4-р аяны хүрээнд атар газрын тооллого явуулж, “Атаршсан тариалангийн талбайг” иргэдэд олгон гэрчилгээжүүлж , үр тариа, төмс, хүнсний ногооны тариалалтыг нэмэгдүүлнэ.Орон нутгийн үр үржүүлэх аж ахуйн нэгжийг түшиглэн “Сайн чанарын үрээр орон нутгийн тариалангийн аж ахуйн нэгжийг хангах” бодлогыг хэрэгжүүлнэ.

3.2.Өвөл, зуны хүлэмжийн аж ахуй эрхлэгчдийн тоо нэмэгдүүлж жилийн 4 улиралд сумын “Иргэдийг хүнсний ногоогоор хангаж” бүх төрлийн хүнсний ногооны суулгац, үрсэлгээгээр орон нутгийн иргэдийг хангах бодлогыг барьж ажиллана.

3.3.Төмс, хүнсний ногоо тариалж буй иргэдийн ногоог хадгалах зорилгоор стандартын шаардлага хангасан “500тн зоорийг шинээр барьж” ашиглалтад оруулна.

3.4.Ногоочдын хоршоо, холбооны үйл ажиллагааг эрчимжүүлж дэмжин орон нутгийн иргэдийн тариалсан төмс, хүнсний ногоог зах зээлд борлуулах сүлжээг бий болгоно.

3.5.Бэлчээр хадлангийн менежмент төлөвлөгөөг боловсруулан хянан баталгааг хийлгэж , талбайн ашиглалтыг сайжруулна.

3.6.Бэлчээрийн ургамлын бүтцийг сайжруулах чиглэлээр олон наст ургамал тариалсан малчид, хоршоог бодлогоор дэмжиж, дотооддоо “Ногоон тэжээл”-ийг үйлдвэрлэнэ.

3.7.Сумын өвс , тэжээлийн фонд бүрдүүлэх арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ.

3.8.“Алтан намар”, “Сэлэнгэд үйлдвэрлэв” , “Намрын ногоон өдрүүд” зэрэг уламжлал болгон зохион байгуулагддаг аймаг, улсын үзэсгэлэн худалдаанд ногоочид болон жижиг дунд үйлдвэрлэл, өрхийн үйлдвэрлэл эрхлэгчдийг тогтмол оролцуулж, бүтээгдэхүүний нэр төрлийг олшруулах замаар харилцан туршлага солилцуулах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлж ажиллана.

3.9.Мал эмнэлгийн үйл ажиллагаанд төрөөс тавих хяналтыг сайжруулан урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг чанаржуулж “Эрүүл малтай” сум болно.

3.10.Ерөө үүлдрийн нарийн нарийвтар ноост хонийг өсгөн үржүүлэх, цөм сүргийг бүрдүүлж, удмын санг сэргээх, үржлийн ажил үйлчилгээг явуулахад дэмжлэг тусалцаа үзүүлж ажиллана.

3.11. Малын үүлдэр угсааг сайжруулах зорилгоор сумандаа **“Жишиг үржлийн нэгжийг цогцоор нь байгуулж”** тухайн үржлийн нэгжид сумын хэмжээний хээлтүүлэгчийг гэрээгээр хариуцуулна.

3.12. Мах, сүүний чиглэлээр **“Үхрийн цөм сүрэг”**-ийг бүрдүүлэх, малын үүлдэрлэг чанарыг голлон хөгжүүлэх үүднээс мах, сүүний чиглэлийн бухыг үржлийн нэгжид хариуцуулж зохиомол хээлтүүлэг хийж, эрлийз, цэвэр эрлийз малын тоо толгойг өсгөнө.

3.13. Малын гаралтай хүнсний бүтээгдэхүүнүүдэд **“Шинжилгээ хийх лаборатори”**-ийг мал эмнэлэг үйлчилгээний нэгжийг түшиглэн байгуулж, шаардлагатай техник хэрэгслээр хангах замаар үйл ажиллагааг нь тогтмолжуулна.

3.14. Мал эмнэлгийн үйлчилгээ, эмийн хангамжийг иргэдэд ойртуулах зорилгоор **“Малын эмийн сан”**-гийн эмийн хангамж, үйлчилгээний төрлийг нэмэгдүүлнэ.

3.15. **“Мал угаалгын банн”**-ыг хөдөөгийн хэсгүүдэд барьж байгуулна.

3.16. Бэлчээрийн нөөцийг нэмэгдүүлэх зорилгоор алсын бэлчээрт **“Худаг ус гаргах”**, зам давааг засан сайжруулах арга хэмжээг дэс дараатай хэрэгжүүлнэ.

3.17. Малын чанар, үүлдэр угсааг сайжруулах зорилгоор эрчимжсэн мал аж ахуйг уламжлалт мал аж ахуйтай хослуулан эрхлэхийг бодлогоор дэмжинэ.

3.18. Малчдын өвөлжөө, хаваржааны ойр **“Тариалангийн талбайг хашаажуулах”** ажлыг төр, үр тарианы аж ахуйн нэгжүүдээр хийлгэнэ.

4. Үйлдвэрлэл- худалдаа, үйлчилгээний бодлогын хүрээнд:

4.1. Сум хөгжүүлэх сангийн хөрөнгийн их үүсвэрийг нэмэгдүүлж **“Иргэдийнхээ жижиг дунд үйлдвэрлэл эрхлэх”** үйл ажиллагааг дэмжинэ.

4.2. Жимс, жимсгэнийг үржүүлэх, тарьц суулгацаар ханган ургуулах аж ахуйн нэгж, иргэдийн санал санаачлагыг дэмжиж ажиллана.

4.3. Өрхийн үйлдвэрлэлээр гэрийн мод, гэр ахуйн модон эдлэл үйлдвэрлэх иргэдэд үйлдвэрлэлийн хэрэгцээний мод бэлтгэх боломжоор хангана.

4.4. Худалдаа үйлчилгээний салбарын ажилтнуудыг үйлчилгээний чанар, боловсон хүчний чадавхийг сайжруулж үйлчилгээний соёл, стандарт мэдлэг мэдээллийг дээшлүүлэх сургалтад улирал бүр хамруулж **“Ур чадвар, соёлыг дээшлүүлнэ”**.

4.5. Иргэдэд үйлчилгээ үзүүлж буй ахуйн үйлчилгээний хүртээмж чанарыг сайжруулж **“Үйлчилгээний нэр төрлийг нэмэгдүүлэх”** /Гутал, гар утас засвар, хими цэвэрлэгээ, хивс цэвэрлэгээ цахилгаан хэрэгслийн засвар / гэх мэт санал санаачлага гаргасан иргэдийг дэмжиж төсөл хөтөлбөрт хамруулж ажлын байрыг нэмэгдүүлэн ахуйн үйлчилгээний болон тосгоны худалдааны төвийн бараа үйлчилгээний төрлийг төрөлжүүлэн барилга байгууламжуудыг сэргээн засварлана.

4.6. **“Сум бүрт нэг үйлдвэрлэл-үйлчилгээ”** хөтөлбөрийн хүрээнд сумынхаа үйлдвэржилтийн бодлого зорилтыг шинээр тодорхойлж, сумандаа иргэдийн эрэлт

хэрэгцээнд тулгуурласан үйлдвэрлэл - үйлчилгээг бий болгоход иргэдтэй хамтарч ажиллана.

4.7. “Сумын бренд” бүтээгдэхүүн хөтөлбөрийг боловсруулан хэрэгжүүлж сумандаа үйлдвэрлэсэн бараа бүтээгдэхүүн бүрийг “Ерөөд үйлдвэрлэв” ижил шошго, хаяг сав баглаа боодолтой болгож бүтээгдэхүүний нэр төрлийг нэмэгдүүлж “Баялаг бүтээгчдийн холбоо”-ны үйл ажиллагааг идэвхжүүлж, бүтээгдэхүүнээ бусад аймаг сумдад сурталчилж нийлүүлэх бодлого баримтална.

4.8. Малчид болон иргэн, аж ахуйн нэгжтэй хамтран орон нутагтаа “Мах махан таташ бэлтгэх, нөөшлөх цех”-ийг байгуулж иргэдийг өдөр бүр шинэ махаар хангах тал дээр анхаарч ажиллах.

4.9. Ногоочдын холбоог түшиглэн “Ногоо боловсруулах цех”-ийг шинээр байгуулах замаар орон нутагтаа ажлын байрыг нэмэгдүүлнэ.

4.10. Малчин, мал бүхий иргэдийн сүү цагаан идээг боловсруулах зорилгоор бага оврын сүүг тээвэрлэж борлуулах “Сүү хөргөлтийн цех”-ийг сумандаа байгуулж иргэдийн орлогыг нэмэгдүүлнэ.

4.11. Малын гаралтай түүхий эдийг боловсруулах цехийг орон нутагтаа байгуулж ажлын байрыг нэмэгдүүлэх.

НОГООН ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО : НОГООН СУМ-НОГООН ЕРӨӨ

5.1. Газар өмчлөл, эзэмшил, ашиглалттай холбогдсон мэдээллийн ил тод байдлыг хангаж, “Шинээр өмчлүүлэх ажлыг эрчимжүүлж”, газрыг эдийн засгийн эргэлтэд оруулна.

5.2. Сумын газар эзэмшүүлэх, ашиглуулах “Дуудлага худалдааны үйл ажиллагааг олон нийтэд ил болгож”, цахим биржийн үйл ажиллагааг бүрэн нэвтрүүлнэ.

5.3. Ойн нөөцийг хамгаалах, үр өгөөжтэй ашиглах, нөхөн сэргээх мэргэжлийн байгууллагуудын менежментийг сайжруулах, жил бүр Улсын төсөв, Орон нутгийн төсөв өөрсдийнхөн хөрөнгөөр “Ойжуулалтын ажлыг хийлгэж”, хүлээн авна

5.4. Сумандаа “Ойн цэвэрлэгээ”-ний ажлыг зохион байгуулж ажил хайгч иргэдийг түр ажлын байраар хангахын зэрэгцээ ахмад настан болон зорилтот бүлгийн өрхийг хямд үнэтэй түлшний модоор хангаж ажиллана.

5.5. Ерөө, Бугантын байгалийн үзэсгэлэнт газруудад “Аялал жуулчлалын бааз хотхон”-ыг байгуулж дотоодын аялал, жуулчлалыг орон нутагт хөгжих боломжийг бүрдүүлж, санаачлага гаргасан иргэн, аж ахуйн нэгжийг дэмжиж ажиллана.

5.6. “Булаг шандны эх, ундрагыг хамгаалах”, ойжуулах арга хэмжээг төсөл хөтөлбөрт хамруулах замаар шат дараатайгаар хэрэгжүүлж ажиллана.

5.7. Сум, тосгоны нэгдсэн хогийн цэгийг нүүлгэн шилжүүлж хог хаягдлыг цэгцэлж байнгын харуул хамгаалалттай болгон хашаажуулан, “Камер суурилуулж хяналтыг сайжруулж” ажиллана.

5.8. “Ногоон Ерөө” хөдөлгөөнийг эрчимжүүлж, өрх бүрийг ногоон байгууламжтай болгох замаар сумын төвийн болон нийтийн эзэмшлийн зам талбайн ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлнэ.

5.9. Байгаль хамгаалах, байгалийг нөхөн сэргээх ажил эрхэлж байгаа иргэн, нөхөрлөл, аж ахуйн нэгжийн үйл ажиллагааг дэмжиж уул уурхайн эвдрэлд орсон газрыг нөхөн сэргээх болон ойн цэвэрлэгээг зохион байгуулан орон нутагт ажлын байр нэмэгдүүлэх, өрхийн орлогыг дээшлүүлэх аливаа үйл ажиллагааг дэмжиж хамтарч ажиллана.

5.10. Ерөө гол түүний цутгал голууд, Ерөө, Бугант голыг цэвэр урсгах зорилгоор болон байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх санал санаачилга гарган ажиллаж буй иргэн ААН, ТББ-ын үйл ажиллагааг дэмжин хамтран ажиллах.

5.11. “Ан амьтныг хамгаалах” зүй зохистой ашиглах, агнуурын бүс нутгийг хариуцуулах замаар эдийн засгийн үр өгөөжийг дээшлүүлэн ан амьтны тооллого явуулж, нэн ховордсон ан амьтны тархац нутгийн нэмэгдүүлэх талаар санал гаргаж буй иргэд ААН, нөхөрлөлүүдийг дэмжин ажиллах.

5.12. Ой хээрийн түймрээс урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах ажилд ойн санг гэрээгээр эзэмшиж байгаа аж ахуйн нэгжүүдийг татан оролцуулж, тэдэнтэй хамтран ажиллах гэрээг жил бүр байгуулан, гэрээг дүгнэж хамтран ажиллана.

5.13. Байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөг жил бүр батлуулан ажиллана.

5.14. Засгийн газрын 2014 оны 43-р тогтоолын хэрэгжилтийг хангаж ажиллах.

5.15. БТЕГ ХХК болон Ашиглалтын лицензтэй ААН-үүд дүйцүүлэн нөхөн сэргээлтийн ойжуулалтын ажлыг Монгол Улсдаа жишиг болохуйцаар хийлгэх.

5.16. Ойн санг гэрээгээр эзэмшиж байгаа нөхөрлөл, ААН-үүд өөрийн ойн санд байгаа булаг рашааны эхийг хамгаалж хашаажуулах.

5.17. Ойжуулалт хийсэн газар 3-5 жил малчдыг буулгахгүй байх.

5.18. Тариалангийн талбайг хамгаалах зорилгоор ойн зурвас байгуулах.

5.19. Тариалангийн талбайн тооллого явуулах.

ЗАСАГЛАЛЫН БОДЛОГО :

1. Мэргэшсэн ёс зүйтэй төрийн алба:

1.1. Төрийн үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, иргэдэд төрийн үйлчилгээг түргэн шуурхай хүргэх чиглэлээр төрөл бүрийн ажил үйлчилгээг нэвтрүүлж, нутгийн захиргааны байгууллагын үйл ажиллагааг “Нийтэд ил тод, нээлттэй, хяналттай болгоно”.

1.2.Төрийн албан хаагчдын ёс зүйн хэм хэмжээг дээшлүүлж, хариуцлага, үр дүнг тооцох арга хэлбэрийг сайжруулж, мэдлэг, хандлагад суурилсан **“Мэргэшсэн төрийн албан хаагч”**-даар бүрдүүлж ажиллана.

1.3.Төрийн үйлчилгээг чирэгдэлгүй, шуурхай хүргэх, иргэдэд мэдээ мэдээллийг цаг алдалгүй мэдээлэх зорилгоор **“Цахим Ерөө”** хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж, төрийн үйлчилгээний чанар хүртээмж, үр дүнг дээшлүүлнэ.

1.4.Төрийн байгууллагад хандсан иргэдийн өргөдөл, гомдол, санал, хүсэлтийг цахимаар хүлээн авч, хариуг нь өгөх арга хэлбэрийг нэвтрүүлж гүйцэтгэлд нь хяналт тавьж ажиллана.

1.5.**“Сумын архив”**-ын байрыг засварлаж, зориулалтын техник тоног төхөөрөмжөөр хангаж, тохижуулна. Үйл ажиллагааг нээлттэй явуулах.

1.6.Төрийн үйлчилгээг иргэдэд хүргэдэг анхан шатны нэгж болох баг, тосгоны бие даасан байдлыг бэхжүүлж, багийн төвийн байрыг ашиглалтад оруулж төрийн үйлчилгээг иргэдэд чирэгдэлгүй түргэн шуурхай хүргэх нөхцөлийг бүрдүүлнэ.

1.7.Баянголын хэсэгт малчдад мэдээлэл өгөх **“Багийн төв”**-ийн байрыг шинээр байгуулна.

1.8.Төрийн албан хаагчдын ажлын арга туршлагыг харилцан солилцох бүсийн уулзалт цугларалтыг жил бүр зохион байгуулж бие биенээсээ суралцах боломжийг бүрдүүлнэ.

1.9.Төрийн албан хаагчдын ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааг эрэлт, хэрэгцээ, нийгмийн шаардлагад нийцүүлэн сайжруулах арга хэмжээг хэрэгжүүлж төр, төсвийн байгууллагын **“Шинэ залуу боловсон хүчнүүдийн нийгмийн асуудал”**-ыг бодлогоор дэмжинэ.

1.10.Аливаа эрсдэлийг бууруулах, гамшгаас хамгаалах арга хэмжээг зохион байгуулах зорилгоор сумандаа **“Онцгой байдлын хэсэгтэй”** болох асуудлыг холбогдох шатны байгууллагад уламжилж шийдвэрлүүлнэ.

1.11.Гамшгаас урьдчилан сэргийлэх, бэлэн байдлыг хангах, нийгмийг хамарсан цар тахлын эрсдэлийг бууруулах зорилгоор шаардлагатай, **“Нөөц хөрөнгийг төвлөрүүлэн төсөвт суулгах”**, багаж техник, тоног төхөөрөмж, хувцас хэрэгслээр албан хаагчдыг хангах ажлыг шат дараатайгаар авч хэрэгжүүлнэ.

1.12.Бугант тосгоны Захирагчийн ажлын албаны байрыг өргөтгөх ажлыг хийж гүйцэтгэнэ.

1.13.Шаазгаатын багийн төвийн байрыг ажиллуулах.

2.Иргэнд ээлтэй төр:

2.1.Иргэний эрхзүйн боловсролыг дээшлүүлэх ажлын хүрээнд **“Нийтийн сонсголын цаг”** арга хэмжээг сар бүрийн 3 дахь 7 хоногт зохион байгуулж иргэдэд хууль эрхзүйн мэдлэгийг олгоно.

2.2.Улсын бүртгэлийн ажил үйлчилгээний шуурхай байдлыг хангаж, цахим үйлчилгээний төрлийг сурталчлах замаар бүртгэлийн үйлчилгээг чирэгдэлгүй хүргэх боломж нөхцөлийг бүрдүүлэн ажиллана.

2.3.Төрийн үйлчилгээний **“Хур”** болон e.mongolia системээр дамжуулан иргэдэд лавлагаа мэдээллийг үзүүлж, төрийн үйлчилгээг ойртуулна.

2.4.Бугант тосгоны бүртгэлийг улсын бүртгэлийн **“Нэгдсэн сүлжээнд холбох”** ажлыг хийж гүйцэтгэнэ.

2.5.Бугант тосгонд **“АТМ”** суурилуулах ажлыг холбогдох байгууллагад уламжилна.

2.6.ЗДТГ-ын дэргэдэх **“Иргэний танхим”**-ыг интернетэд холбож, шаардлагатай хэрэглэгдэхүүн тоног төхөөрөмжөөр ханган иргэд цахим орчноос мэдээлэл авах нөхцөл бололцоог хангана.

2.7.Сум, тосгоны гудамж талбайд **“Гэрэлт Мэдээллийн самбар”** шинээр хийж байрлуулан иргэдийг шаардлагатай мэдээ мэдээллээр түргэн шуурхай хангаж ажиллана.

2.8.Авлигаас урьдчилан сэргийлэх, иргэдийг соён гэгээрүүлэх ажлын үр нөлөөг дээшлүүлж **“Авлигагүй орчин бүрдүүлнэ”**.

2.9.Гэмт хэрэгтэй тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх, нийгмийн хэв журмыг сахиулах ажилд иргэдийн оролцоог нэмэгдүүлж, **“Иргэд, олон нийттэй хамтарч ажиллана”**.

2.10.Архидан согтуурахтай тэмцэх хяналт шалгалтыг тогтмолжуулж, **“Архигүй орчин”** хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж, иргэдэд энэ талын мэдлэг мэдээллийг олгож хамтарч ажиллана.

2.11.Гэр бүлийн хүчирхийллийг бууруулах, зөрчлийг таслан зогсоох, урьдчилан сэргийлэх зорилгоор **“Хамтарсан баг”**-ийн хяналтын үйл ажиллагааг сайжруулж, хамтарч ажиллана.

2.12.Хүүхдийг цахим гэмт хэрэг, мэдээллийн халдлага, ахуйн ослоос урьдчилан сэргийлэх ажил арга хэмжээг зохион байгуулж, энэ талын мэдлэг мэдээллийг эцэг, эх, хүүхдүүдэд байнга өгч, хамтарч ажиллана.

2.13.Малын хулгайн гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор **“Малчдын бүлгэм”** байгуулж, малын хулгайн гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлнэ

2.14.Байгаль орчны гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх, хууль тогтоомжийг зөрчсөн иргэн, аж ахуйн нэгжийн **“Үйл ажиллагааг таслан зогсоож”**, хяналтыг сайжруулж ажиллана.

2.15.Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангах, хууль дүрмийг сурталчлах, хяналт шалгалтыг сайжруулах чиглэлээр төрөл бүрийн ажил арга хэмжээг зохион байгуулан нийтэд сурталчилж, **“Замын тэмдэг тэмдэглэгээг сайжруулна”**.

2.16.Бусдын эд хөрөнгийг залилах , цахим гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх , иргэдэд энэ чиглэлийн мэдлэг мэдээллийг олгох ажлыг зохион байгуулж ажиллана.

